

ubekjendt med, at der findes en Række af Stiftelser omkring i Landet, mere eller mindre rige, af hvilke mangfoldige ere blevne stiftede med det Formaal at komme virkelige almindelige fattige, Syge og Lidende til Hjælp, men som ved Forandringer i Fundatserne, ofte i stor Mangfoldighed, have fraveget deres oprindelige Niemed, saa at de nu komme særlig Privilegerede til Hjælp, ibet man har ræsonneret som saa: Vi have senere faaet ordnet Fattigvæsenet, og nu kunne de Andre jo hjælpes paa den Maade. Jeg paaftaar da, at efter deres oprindelige Fundatser er det Samfundsfornuue, som ved Lovgivningsmagten, — jeg siger det ikke om dem alle, det skal undersøges nærmere — berettiget kan faae en mere almen Anvendelse. Det skulde undre mig, om vi ikke derigjennem vilde kunne naae til at faae ca. 60 Millioner Kr. til Samfundsbrug. Nu er det en Selskøge, at alle de for Tiden Nyhendes Ret bør respekteres — maaste ogsaa de Erypektancehavendes Ret bør respekteres — og altsaa kunde det ikke træde i Kraft fuldt ud for om længere Tid, men jeg skal henstille til Overbetelse navnlig af de Høiere stillede, der have Raadighed og Indflydelse i vor politiske Udvikling nu, og som stadig tale om økonomiske Reforme og Omfjorg for Smaafolk og deslige — om man ikke kunde faae saadanne Bestemmelser tagne, at disse 60 Millioner bleve til Raadighed f. Ex. for en Alderdomsforsjorgelseskasse. Jeg vil indrømme, at det kunde ikke blive til en Alderdomsforsjorgelseskasse for Arbejderne alene, men det maatte blive en Alderdomsforsjorgelseskasse med lige Afgang for alle Samfundsklasser, thi ellers vilde man igjen komme til at gjøre Uret. En saadan Alderdomsforsjorgelseskasse have vi jo ogsaa havt Forslag til her, og for saavidt kan det være rigtigt, som Ingen jo veed, hvorledes deres Børn ville være stillede osv., det gaar jo altid op og ned. Dersom der nu blev stillet en saadan Sum til Raadighed for en fælles Alderdomsforsjorgelseskasse for de Rige, ligesaa vel som for de Fattige — alle de, som have havt en bedre stillet Fortid kunne ligesaa vel komme i Betragtning som de Fattige — vilde man naae til omtrent samme Sum aarlig, som Ministeriet har villet love en Alderdomsforsjorgelseskasse en Gang for alle — det vilde være en væsentlig Støtte. Men vi kunde naae videre med dette Veløb, forsaavidt det kunde frigjøres, og i alt Fald naar Værdierne af de store Eiendomme kunne frigjøres, kunne vi ogsaa ad en anden Vej naae til en økonomisk Reform. Man taler tidt om Hjælp til Agerbruget, om de mange Former, hvori det kunde lade sig gjøre, og

navnlig tales der om Laan. Viskjelig er Statskassen foreløbig rig nok dertil, derpaa skal jeg ikke komme ind, men der er en anden Form for Hjælp til Landbrugere her til Lands. Der er en umaadelig Masse Jordegods samlet paa faa Hænder, ikke blot Gods-eiernes Hovedgaarde, men i Miles Afstand derfra ligge ofte Labegaarde med 6—7—800, 1000 Lønder Land, hvor en Jorpagter kan sidde knebent nok i det med sine Tjenestefolk, ofte for en stor Del fremmede. Naar man nu sagde: Almenvellet kræver efter de nu bestaaende Forhold, hvor saa Mange maa søge andetsteds hen for at anvende sin Kapital eller Arbejde, i dette lille agerdyrkende Land at faae bestemte Regler om Sammenlægning, mod for stærk Sammenlægning, medens man ved Expropriation kunde udstykke de uforholdsmæssig store Jordegodsfer. Af nævnte Labegaarde kunde der jo dannes en hel Landsby af hver; de nævnte Midler kunde dertil bruges som Ublaan og Renterne kunde flyde ind i Alderdomsforsjorgelseskassen. Vi vilde derved paa tre Maader vise Respekt for den Strib, som berettiget er kommen frem ved Folkethingets Modstand imod os, vi love aldrig at gjøre det mere, vi respektere Grundloven, vige, naar vi ikke kunne faae en ordinær Finantsloov, og det saa blandt andre Ting ogsaa vilde tage saadanne fornuftige Opgaver op, saa kunde selv maaste de Uforsonligste af os, om det ikke bliver mig, tænke paa at se Tiden an med det endnu lidt. Jeg vil derfor anbefale til alle høiere Bedkommende at tænke paa denne vigtige Sag. Det er paa Tiden, efter min Mening, at vi lade det gaa over fra Ord til Handling med at bidrage til at berede vore Medmennesker en taaleligere Tilværelse. Jeg tror ikke, det holder i Længden, saaledes som det er fset i de sidste Vintre heri Kjøbenhavn, hvor en stor Del gaa iblandt os og sulte og lide Nød paa mange Maader. Det er hverken humant, endfise da kristeligt, og jeg forstaaer ikke, det føter jeg til i denne Forbindelse, hvorledes Kjøbenhavns Kommune under den Udvikling, den har havt, i en langt stærkere Grad end nogen anden Kommune, kan være den eneste Kommune i Landet, hvis Kasse ikke skyder til under saadanne Tilstande, hvor Hjælper er langt, langt stærkere nødvendig